

Šoop Šoop – Sámi Design Days

Wednesday, 11 September 2019

14:18

- ▼ **En ny arena for samisk design og en møteplass for designere, produsenter, tradisjonelle håndverkere og innkjøpere midt i Sápmis største by, Tromsø.**

Šoop Šoop – Sámi Design Days

Šoop Šoop – Sámi Design Days 2020 er den første profesjonelle samiske designmessen som er arrangert i Norge. Dette vil bli en ny arena og møteplass for designere, produsenter, tradisjonelle håndverkere og innkjøpere fra hele landet midt i Sápmis største by, Tromsø. De samiske designdagene skal fremme både store og små designaktører og produsenter fra Norge for å tilgjengeliggjøre deres produkter til motebutikker, interiørforretninger, gallerier, museer og øvrig. Ved å fremme hvordan samisk design skal være synlig utover et tradisjonelt turistmarked viser de samiske designdagene mangfoldet i samisk identitetsuttrykk i en leken og urban setting med respekt for tradisjonell kultur og identitet.

Under designdagene vil det være duket for å se det beste av samisk design innenfor klær, smykker og interiør, visning av produktlanseringer for kommende sesong til innkjøpere, samt mulighet for lokalbefolkningen å handle produkter som ikke tidligere har vært tilgjengelig i Tromsø. Dette skal være en arena for produsenter å vise seg til et marked som strekker seg utover lokalmarkedet som de fleste selger til, samt åpne for at flere utenfor Sápmi får øynene opp for at samiske varer er mer enn kofter og kniver. For kunder vil det være et etterlengtet sted å handle samiske produkter utenfor turistbutikker hvor disse ofte selges blant nisser og troll.

Šoop Šoop 2020 følger en etisk plattform som skal bidra til at produsenter og innkjøpere får kunnskap om forvaltning av samisk identitet og kultur i en kommersiell setting. Dette innebærer en forståelse for at samiske kulturuttrykk skal fremmes på en respektfull måte, for eksempel at tradisjonelle kofter følger familie og kulturtilhørighet, mens samiske designobjekter som skjerf, klær og smykker er tilgjengelig for alle. Dette skal bidra til å spre kunnskap til butikker og kunder som kanskje vegrer seg for å kjøpe samiske varer i frykt for å gjøre «feil», samtidig som det bidrar til at samiske designprodusenter med stolthet kan se sine varer bli båret i en mangfoldig kundegruppe på tvers av kulturer. (eksempel er dommer Tore i Skal Vi Danse på TV2 med design av Ove Stødle)

Design dagene vil også ha fokus på å fremme samiske språk, duodji og mat, på tvers av nord- og sørsamisk, reindrift- og sjøsamiske kulturer. Gjennom visuell profilering, samarbeid med lokale matprodusenter og duodji-utøvere vil deltagerne på design dagene få oppleve flere aspekter ved den samiske kulturen som kanskje er ukjent for mange eller et kjært gjensyn for andre. Målet er å tilrettelegge for kulturelle innslag og workshops under design dagene for å spre kunnskap og interesse for mangfoldet i samisk kultur i dag.

Šoop Šoop – Sámi Design Days 2020 vil være en ny og spennende opplevelse under Samisk uke i Tromsø, arrangert i dagene før Samisk Dag 6. februar.

Verdisett

Verdiene til de samiske design dagene skal ivareta tradisjoner og kultur som er nedarvet i generasjoner og som ligger til grunn hos alle som stolt bærer sin samiske identitet. Dette innebærer å fremme de selvfølgelige aspektene ved samisk kultur som bærekraftige løsninger, både miljømessig, økonomisk og kulturelt. Samtidig skal design dagene lekent fremme det urbane samiske kulturuttrykket som blander tradisjonelle kulturuttrykk i møte med populærkultur og ung, samisk identitet og stolthet i utvikling.

- Bærekraft, kvalitet, tidløs, solid, ekte vare, håndarbeid og lokal produksjon, etisk kulturformidling
- Urbant, lekent, humoristisk, fresht, ung til sinns, stolthet

Bakgrunn

(funn fra Vahca, samt tilbakemeldinger fra lokalbefolkning i Tromsø og samiske designere)

- Butikker og innkjøpere gir uttrykk for at de opplever samiske designprodukter som vanskelig å få tak i og at det er lettere å handle fra utenlandske produsenter i Finland eller Sverige.
- Lokalbefolkningen opplever på den andre siden av det er vanskelig å få tak i samiske produkter uten å være nødt til å gå i butikker spesielt rettet mot tilreisende som museer eller turistbutikker. Dette er steder hvor det ofte selges kvalitetsprodukter sammen med kontroversielle varer som samedukker og sameluer produsert i Kina.
- Samiske designere opplever på sin side at lokale butikker som ikke retter seg mot turistmarkedet er usikre på å ta inn samisk design da de opplever det som «turistvarer» eller er redd for at det bare er samer som «får lov» å bære eller bruke samiske produkter (som om de er redde for å gjøre feil).

I tråd med at den samiske tilhørigheten vokser i takt med større aksept for samisk kultur og mer synlighet i populærkulturen som på TV og musikkarenaen, vokser også stoltheten for å bære samiske identitetsmarkører i bekledning, smykker eller innredning. Det er et paradoks at kvalitetsprodukter fra lokale samiske designere og produsenter fra Norge er utilgjengelige for befolkning og butikker i hele landet, hvorpå det er på høy tid at det etableres en profesjonell arena som gjør samisk design og kvalitetshåndverk tilgjengelig for alle butikker og kunder.

Årets tema

Mangfoldig, tilgjengelig og leken

Mål for designdagene

- Synliggjøre samisk design på en annen arena enn turistmarkedet og små lokalmarkeder
- Skape en profesjonell messe for samiske designere, produsenter og innkjøpere. (B2B)
- Åpne opp for at lokalbefolkningen kan handle samiske varer ved å omgjøre messen til marked (hvor flere mindre produsenter som ikke selger til innkjøpere kan delta) (B2C)

- Legge til rette for dialog og møter gjennom ulike tiltak som speed dating og kontaktutveksling underveis
- Bidra med gode retningslinjer og avtaler for produsentene for å fremme profesjonalitet og styrke nye kundeforhold på et, for mange, nytt marked
- Fremme flere samiske kulturer som reindriftssamisk, sjøsamisk og sørsamisk gjennom valg av produsenter, kulturelle innslag og matleverandører til designdagene
- Bidra til kunnskapsformidling om etikk og bruk av samiske kulturuttrykk, både til innkjøpere og produsenter (Hente kunnskap fra Vahca og Visit Tromsø. Kanskje lage en bitteliten folder?)
- Arbeide for at produsenter kan bidra med flere aktiviteter under designdagene som workshops, foredrag og eventuelle kulturelle innslag (i samarbeid med MSM og Rødbanken) – (Pia Jannok har ytret ønske om å holde workshop i Tromsø)
- Være mer enn et bransjetreff for designnæringen, men også bidra aktivitet for lokalbefolkning og tilreisende

Mål for designprofil og visuell kommunikasjon

- Fremheve det samiske språket sammen med norsk og engelsk i visuell profilering og kommunikasjon
- Vise mangfoldet i samisk kulturutvikling ved å fremme og utfordre samisk identitet og kultur slik den fremstår i dag i bruk av grafiske elementer, bildebruk og fargevalg
- Unngå å spille på stereotypier, myter eller forventninger hos publikum som ofte kommer til uttrykk i turistrettede eller norskrettede merkevarer og produkter
- Bidra til å fremme den samiske arven inn i dagens moderne samiske kulturuttrykk
- Satse på modig og lekent fargevalg i grafisk profil, sammen med bruk av naturmaterialer og nordnorske landskap i fotografering

Hvem står bak

Designskisser

Š	O	O	P
Š	O	O	P

hva betyr šoop šoop egentlig?

ŠOOP ŠOOP [SHOP SHOP]

:: hvis du skriver slanguttrykket “woop woop” på et samisk tastatur blir bokstaven W byttet ut med en samisk Š. Derav det samiske slanguttrykket “šoop šoop”. Uttrykket “woop woop” eller “whoop whoop” er enkelt forklart som en såkalt “enjoyment shout” som kan brukes når du for eksempel ser noe fint. Kanskje på en samisk designmesse, hvem vet.

SÁMI DESIGN DAYS

	Š	O	O	P		
		Š	O	O	P	

